

Náročný konec roku pro české firmy. Čeká se nárůst insolvenčí a opožděné platby faktur

2.10.2024 - | Petr Lesensky - Dychame

České firmy čeká náročný závěr roku. Německo, tuzemský hlavní exportní partner, dosud nenastartovalo ekonomiku, a poptávka proto zůstává slabá. Vysoké ceny energií a vstupních surovin komplikují situaci zejména v průmyslu. Odborníci v následujících měsících očekávají nárůst insolvenčí a zhoršení platební morálky firem.

Jedním z klíčových faktorů pro vývoj ekonomiky je inflace, která sice postupně klesá, přesto stále vytváří tlak na ziskovost firem. V Česku v srpnu oproti očekáváním vzrostla o 0,3 procenta na 2,2 procenta v meziročním srovnání. *„Z pohledu České národní banky se jedná o jemné varování, že je třeba zůstat ve střehu,”* uvedl v komentáři hlavní ekonom společnosti Cyrrus Vít Hradil. Nepředpokládá však, že by inflace měla opět vystřelit k dvouciferným hodnotám. Na konci roku se podle něj přiblíží k hranici tří procent a v průměru letos dosáhne hodnoty 2,3 procenta.

Současně se úrokové sazby snižují jen mírně, což především malým a středním podnikům komplikuje přístup k úvěrům a snižuje jejich schopnost investovat do růstu. Vysoké náklady na energie a rostoucí ceny surovin nadále zhoršují situaci v průmyslových odvětvích, jako je chemická výroba, stavebnictví a ocelářství, kde již nyní firmy evidují vysoký podíl opožděných plateb a rostoucí nedobytné pohledávky.

Riziko insolvenčí poroste

Z evropského pohledu se očekává, že růst insolvenčí zasáhne celý region střední a východní Evropy, kde zvýšení tohoto rizika předpokládá až 60 procent firem. Tento trend odráží širší ekonomické napětí v Evropě, zejména v Německu.

Náš západní soused čelí oslabení poptávky po průmyslových výrobcích, což negativně dopadá na český export. *„Vzhledem k hospodářským problémům našeho největšího obchodního partnera nelze v nejbližších čtvrtletích očekávat výraznější změnu k lepšímu. V následujícím období očekáváme postupný nárůst počtu insolvenčí a nezaměstnanosti,”* popisuje Ondřej Makeš, analytik rizik společnosti Bibby Financial Services, která se zaměřuje na financování malých a středních podniků.

Přibývá nedobytných pohledávek

Platební morálka českých firem se od začátku roku 2024 zhoršuje. V reakci na tyto výzvy mnoho firem začalo uplatňovat přísnější platební podmínky nebo zvažuje nástroje jako factoring či pojištění pohledávek, aby ochránily svoje cash flow a snížily riziko ztrát z neuhrazených faktur.

Průzkum společnosti Atradius uvádí, že opožděné platby postihují 60 procent B2B transakcí ve střední a východní Evropě, přičemž největší problémy jsou ve stavebnictví a chemickém průmyslu. Navíc roste podíl nedobytných pohledávek, který nyní tvoří 12 procent z celkových pohledávek. Tento trend nutí firmy přizpůsobit své strategie, zlepšit řízení úvěrových rizik a využívat pojištění pohledávek.

Zhoršení platební morálky potvrzuje i Ondřej Makeš. *„Podle dat od našich českých klientů zůstávalo ve druhém čtvrtletí po splatnosti 46,7 procenta faktur. Platby byly uhrazeny v průměru 2,8 dne po splatnosti oproti řádnému termínu. Očekáváme, že se tato doba bude ve zbytku roku dále prodlužovat,”* uvedl.

Nízká poptávka a vysoké náklady

Ve srovnání s předcházejícím rokem přibylo letos na českém trhu bankrotů firem. Podle analýzy CRIF na základě dat portálu informaceofirmach.cz se od začátku roku jejich počet zvýšil o 6 procent, což naznačuje zvyšující se finanční tlak na české podniky. Nejvíce zasažena jsou malá a střední podnikání, zejména v sektorech, které se potýkají s nízkou poptávkou a vysokými provozními náklady.

Z pohledu odvětví se nejvíce bankrotů odehrálo v obchodním sektoru a ve zpracovatelském průmyslu. *„Současná poptávka zůstává slabá, což znemožňuje promítání zdražujících vstupů do cen finální produkce a vytváří na zpracovatelské podniky obtížně řešitelný ekonomický tlak,“* okomentoval situaci v Českém průmyslu Vít Hradil.

Na základě ekonomických předpovědí se české firmy v závěru roku 2024 budou muset připravit na ekonomicky obtížné období, kdy bude zásadní efektivní řízení rizik, pečlivé plánování investic a ochrana cash flow.

Očekávání ekonomického růstu v EU sice přináší určitý optimismus, ale zůstává otázkou, jak rychle se podaří překonat současné výzvy spojené s vysokými náklady a rostoucími riziky insolvencí.

<https://www.dychame.cz/narocny-konec-roku-pro-ceske-firmy-ceka-se-narust-insolvenci-a-opozdene-platby-faktur>